

Unika samarbeten för en bättre vattenmiljö

Lygnerns vattenråd är en fristående organisation och en neutral plattform. Här skapas möten med vattnet i fokus. Trots olika intressen jobbar medlemmarna för en mer hållbar användning av vattenmiljöer – ett av målområdena i åtgärdsprogrammet för miljömålen – utmaningar för ett hållbart Västra Götaland. Något som är viktigt för både dricksvatten, livsmedelsproduktion, ekosystem och vår miljö.

Det finns stora frågor för vattenrådet i Lygnern att hantera i framtiden. Vad kommer hända i och med klimatförändringarna? Hur blir det med dricksvattnet när befolkningen ökar? Hur sparar vi vatten?

- Vi behöver forum som vattenråd i samhället. Platser där vi kan få till samverkan och där olika perspektiv kan mötas. Det känns hela tiden som att det finns mer att göra. Jag brinner för vattenrådet som en mötesplats. Vi behöver mötas mer för att samtala och lösa problem tillsammans, säger Peter Nolbrant, biolog och sekreterare i Lygnerns vattenråd.
- Min roll i vattenrådet är att samordna så att samarbete ska kunna utvecklas. Tålamod och långsiktighet är viktigt. Det gäller att hålla i, inte bara tänka projekt och nu är det klart. Utan jobba vidare och få en kontinuitet i arbetet. Inspirationen i att göra saker tillsammans behöver vi ta vara på. Det blir så mycket roligare då.

Nätverk mellan kommuner, markägare och föreningar

Vattenråd finns i alla huvudavrinningsområden och kustområden i hela Sverige. Lygnerns vattenråd bildades 2008. Medlemmarna är representanter från kommuner, föreningar och markägare. Göran Augustsson, politiker och representant för Bollebygds kommun, sitter i vattenrådets styrelse. Där tas beslut om vilka projekt som ska genomföras och vilka bidrag som ska sökas för att kunna genomföra åtgärderna.

Johannes Johansson, ordförande i Nolåns fiskevårdsområdesförening, har arbetat praktiskt med åtgärderna och har lokal kunskap och många kontakter i området. Något som är viktigt i genomförandet. I fiskevårdsområdesföreningarna ingår även markägare. Att markägarna är med är helt avgörande när det kommer till vattenrådets arbete.

Göran Augustsson och Johannes Johansson är två medlemmar i vattenrådet som med stort engagemang har sett till att flera miljöförbättringar blivit genomförda. De är också exempel på den viktiga samverkan som är nödvändig för att åtgärder ska kunna genomföras på ett bra och hållbart sätt.

- På senare år har vi i Lygnerns vattenråd tagit oss an fler åtgärder. Vi ser att vi kan göra mycket och förändra för att förbättra miljön. Vi har helhetsbilden av avrinningsområdet och ser var vi behöver samarbeta och engagera. Här är nätverket och våra engagerade medlemmar otroligt betydelsefulla.

Kampen att rädda flodpärlmusslan och få fisken att leka igen

Lygnerns vattenråd har lagt mycket fokus på vandrande fisk och att återställa delar av vattendrag som tidigare har rensats. Block och sten återförs för att få variation i vattnet så att fisken kan leka och lägga ägg.

Sällskapet Sportfiskare i Göteborg, som är medlemmar i rådet, har vid fyra tillfällen flyttat lax och öring upp i systemet för att de snabbare ska komma tillbaka till sina gamla lekområden. Nu har de lekt igen högst upp i vattensystemet, vilket inte skett på 100 år.

- Vi får se om de vuxna laxarna kommer att hitta tillbaka till samma plats där de kläcktes. Det kommer ta några år innan vi vet om insatsen har lyckats.

Inventering av flodpärlmusslan är på gång. I början på 2023 kommer rådet bjuda in till ett stormöte för att prata om hur flodpärlmusslan kan räddas. Flodpärlmusslan är beroende av lax- och öringungar. Deras larver sitter på gälarna för att sedan trilla ner på botten efter några år och utvecklas vidare.

- Det är på väldigt få ställen som unga flodpärlmusslor hittas idag. Vi måste titta på hur reproduktionen och släktskapet ser ut för att vi ska kunna rädda dem. Får vi tillbaka flodpärlmusslan och den kan reproducera sig igen har vi ett helt ekosystem och då följer andra arter efter.

Arbete i skolan hoppas inspirera för framtiden

Vattnet i skolan är ett projekt vattenrådet vill utveckla framåt. Det handlar om att använda vatten och närmiljön på ett pedagogiskt sätt. Ämnen som naturkunskap, kemi, historia och samhällskunskap kan alla utgå från vattnet för att berätta och lära ut.

- Än så länge har vi tagit med håv och balja och letat småkryp med barnen. Det har varit väldigt roligt och uppskattat. Vi vill ta fram och erbjuda mer material till skolorna som stöd för lärarna. Det finns många vinster med att tidigt förstå vattnets betydelse. Aktiviteter där en får vara med och göra sätter också spår.

